

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk
Sędziowie:	SO Tomasz Szaj SR del. Szymon Pilitowski (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 lutego 2015 roku w S.

sprawy z powództwa E. B.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. (...) - B-C-D-E-F-G w Ś.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę od wyroku Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 15 kwietnia 2014 roku, sygn. akt I C 279/13

1. **prostuje niedokładność w części wstępnej zaskarżonego wyroku w ten sposób, że oznacza pozwaną jako Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. (...) - B-C-D-E-F-G w Ś.;**

2. **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż:**

a. **w punkcie I. pozbawia wykonalności w całości tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu w dniu 10 października 2012 roku, w sprawie o sygn. akt I Nc 614/12, któremu postanowieniem z dnia 20 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy w Świnoujściu nadał klauzulę wykonalności;**

b. **w punkcie II. w ten sposób, że go uchyla;**

c. **w punkcie III. zasądza od pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) - B-C-D-E-F-G w Ś. na rzecz powódki E. B. kwotę 4.054 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt cztery złotych) tytułem kosztów procesu;**

3. **zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 895 zł (osiemset dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt I C 279/13 wszczętej z powództwa E. B. przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. (...) w Ś. Sąd Rejonowy w Świnoujściu w punkcie I. pozbawił wykonalności, ponad kwotę 5.900 zł, tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydany przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu I Wydział Cywilny w dniu 10 października 2012 r., w sprawie I Nc 614/12, z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) - B-C-D-E-F-G przeciwko E. B., któremu postanowieniem z dnia 20 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu I Wydział Cywilny nadał klauzulę wykonalności. W punkcie II. w pozostałym zakresie powództwo oddalił i w punkcie III. stosunkowo rozdzielił koszty postępowania pomiędzy stronami i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.759,80 zł.

Powyższy wyrok Sąd Rejonowy wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne. Stwierdził, iż nakazem zapłaty z dnia 10 października 2012 r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc 614/12 Sąd Rejonowy w Świnoujściu nakazał, by E. O. zapłaciła Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. (...) - B-C-D-E-F-G w Ś. kwotę 29.940,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 października 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania w wysokości 2.791,50 zł.

Kolejno Sąd ustalił, iż pismem z dnia 14 listopada 2012 r. powódka zwróciła się do zarządu Wspólnoty o rozłożenie zasądzonej kwoty (w łącznej wysokości 32.732,10 zł) na 12 miesięcznych równych rat po 2.727,60 zł. Pozwana wyraziła E. B. zgodę na spłatę zadłużenia wynikającego z nakazu zapłaty oraz bieżących zobowiązań wobec Wspólnoty w sześciu ratach po 5.900 zł każda, płatnych od grudnia 2012 r. do maja 2013 r., do dnia 15-go każdego miesiąca. Jednocześnie zobowiązała powódkę do uiszczania do dnia 10-go każdego miesiąca, począwszy od grudnia 2012 r., comiesięcznych zaliczek na utrzymanie lokali użytkowych powódki zastrzegając, że brak terminowej wpłaty raty zobowiązań lub bieżących zaliczek na utrzymanie lokali spowoduje podjęcie dalszych kroków zmierzających do odzyskania zasądzonej kwoty.

Sąd wskazał następnie, iż powódka dokonała na rzecz Wspólnoty (...) wpłat po 5.900 zł każda, w dniach: 14 grudnia 2012 r. - rata płatna do 15 grudnia 12 r., 18 stycznia 2013 r. - rata płatna do 11 stycznia 2013, 14 lutego 2013 r. - rata płatna do 15 lutego 2013 r., 18 marca 2013r. - rata płatna do 15 marca 2013 r., 12 kwietnia 2013 r. - rata płatna do 15 kwietnia 2013 r., 17 kwietnia 2013 r. - rata płatna do 15 maja 2013 r. Nie wpłacała jednak bieżących zaliczek na koszty zarządu nieruchomością wspólną, do których była zobowiązana jako członek wspólnoty, posiadający cztery lokale użytkowe o numerach 16A-G/16, 16A-G/17, 16A-G/18 i 16A-G/19. W dniu 15 kwietnia 2013 r. pozwana złożyła więc do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu J. C. wniosek o wszczęcie wobec powódki postępowania egzekucyjnego. We wniosku Wspólnota zwróciła się o egzekucję całości zasądzonego od E. B. na rzecz Wspólnoty świadczenia tj. kwoty 29.940,60 zł wraz z odsetkami od dnia 1 października 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu w wysokości 2.791,50 zł.

Sąd Rejonowy ustalił dalej, iż pismem z dnia 15 kwietnia 2013 r. komornik wezwał E. B. do zapłaty długu na rzecz Wspólnoty. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego oraz o wszczęciu egzekucji z nieruchomości skierowanej do lokalu niemieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...) i wpisanego do księgi wieczystej nr (...) powódka otrzymała w dniu 17 kwietnia 2013 r. W tym samym dniu dokonała wpłaty na rzecz pozwanej ostatniej raty w kwocie 5.900 zł, której termin płatności - zgodnie z ustalonym przez strony harmonogramem spłat - upływał 15 maja 2013 r.

Sąd wskazał, że w dniu 18 kwietnia 2013 r. komornik otrzymał od powódki informację o spłacie całego dochodzonego przez wierzyciela roszczenia, o czym pismem z tej samej daty zawiadomił Wspólnotę. Również pismem z dnia 18 kwietnia 2013 r. powódka zwróciła się do pozwanej o wyjaśnienie sposobu zaksięgowania przez pozwaną sześciu wpłat po 5.900 zł dokonanych przez powódkę tytułem spłaty należności wynikającej z nakazu zapłaty z dnia 10 października 2012 r. Dnia 30 kwietnia 2013 r. Wspólnota złożyła wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego, wobec czego postanowieniem z dnia 6 maja 2013 r. komornik postępowanie to umorzył.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał powództwo w znacznej części za uzasadnione. Jako podstawę uwzględnionego roszczenia Sąd wskazał art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i przyjął, iż zdarzeniem, które powoduje wygaśnięcie zobowiązania, o jakim mowa w tym przepisie, jest niewątpliwie spełnienie świadczenia przez dłużnika. Sąd Rejonowy stwierdził, iż powódka zasądzoną nakazem z dnia 10 października 2012 r. na rzecz Wspólnoty kwotę spłaciła w całości, w sześciu ratach po 5.900 zł, przy czym ostatnią ratę – której termin płatności zgodnie z zawartym przez strony porozumieniem przypadał na dzień 15 maja 2013 r. – uiszczyła przed terminem, w dniu 17 kwietnia 2013 r., a dwie raty – w miesiącu styczniu i w marcu 2013 r. – powódka zapłaciła z trzydniowym opóźnieniem.

Sąd stwierdził zatem, iż powódka nie dotrzymała zawartego z pozwaną porozumienia, którego warunki zostały określone w piśmie pozwanej do powódki z dnia 29 listopada 2012 r., gdyż nie uiszczala bieżących zaliczek na koszty zarządu nieruchomością wspólną. Spóźniła się również z wpłatą dwóch rat (w styczniu i marcu 2013 r.). Okoliczności te zdaniem Sądu Rejonowego dawały podstawę do złożenia przez Wspólnotę wniosku egzekucyjnego. Sąd Rejonowy zauważył, że wniosek egzekucyjny przeciwko E. B. pozwana złożyła dopiero w dniu 15 kwietnia 2013 r., gdy na podstawie tytułu wykonawczego złożonego do komornika była ona zobowiązana jedynie do zapłaty do dnia 15 maja 2013 r. ostatniej raty w wysokości 5.900 zł. O ile powódka zalegała wobec Wspólnoty z innymi należnościami, to nie mogły być one egzekwowane w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z dnia 10 października 2012 r. sygn. I Nc 614/12.

Sąd wskazał, iż powódka uzasadniając swoje żądanie podnosiła, że całość należności wynikającej z ww. nakazu zapłaty uiszczyła na rzecz Wspólnoty dobrowolnie, poza postępowaniem egzekucyjnym, jednakże jej twierdzenia co do dobrowolnej spłaty długu należy uznać za zasadne co do spłaty pięciu z sześciu uzgodnionych rat. Ostatnią ratę jednak powódka uiszczyła 17 kwietnia 2013 r. tj. w dniu, w którym otrzymała od komornika sądowego zawiadomienie o wszczęciu egzekucji. Ponieważ powódka dokonała wpłaty ostatniej raty, pomimo że termin jej uiszczenia mijał dopiero 15 maja 2013 r., to w przekonaniu Sądu świadczy to o tym, że wpłata ta została dokonana właśnie wskutek wszczęcia egzekucji.

Sąd niemniej uznał, iż wyłączając jedynie kwotę 5.900 zł z tytułu ostatniej raty E. B. dobrowolnie spełniła pozostałą część świadczenia na rzecz Wspólnoty, dlatego też w zakresie ponad kwotę 5.900 zł powództwo należało uznać za uzasadnione.

Sąd Rejonowy wskazał, iż ustalenia poczynił przede wszystkim na podstawie niekwestionowanych przez strony dokumentów prywatnych i urzędowych, a zeznania świadka A. B. miały wobec nich charakter uzupełniający. Sąd uznał za zbędne przedkładanie dokumentów dotyczących wysokości zaliczek, które powódka zobowiązana była uiszczać na rzecz Wspólnoty oraz stanu zaległości powódki z tego tytułu, gdyż okoliczności te nie były przez powódkę kwestionowane, co więcej powódka przyznawała, że posiada wobec Wspólnoty zadłużenie powstałe wskutek nie uiszczenia wymaganych zaliczek na koszty zarządu nieruchomością wspólną.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd wskazał art. 100 k.p.c. Przyjął, że powódka wygrała proces w 4/5. Na koszty poniesione przez powódkę zaliczył: opłatę sądową od pozwu 1.221 zł; opłatę sądową od rozszerzonego powództwa 416 zł, opłatę skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego 2.400 zł. Stwierdził, iż powódce należy się zwrot kosztów procesu od pozwanej w kwocie 3.243,20 zł. Za koszty poniesione przez pozwaną Sąd uznał koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, jak również że pozwanej od powódki należy się zwrot kosztów procesu w wysokości 483,40 (1/5). Ostatecznie Sąd na rzecz powódki zasądził kwotę 2.759,80 zł (3.243,20 zł - 483,40 zł).

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka. Zaskarżyła go w części, tj. w zakresie:

1) części punktu I. zaskarżonego orzeczenia, tj. utrzymania w mocy wykonalności co do kwoty 5.900 zł tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanego przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu w dniu 10 października 2012 r. w sprawie I Nc 614/12;

- 2) całości punktu II. zaskarżonego orzeczenia;
- 3) części punktu III. zaskarżonego orzeczenia ponad zasądzoną kwotę 2.759,80 zł, w zakresie braku zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki wszystkich kosztów postępowania w instancji według norm przepisanych.

Wniosła o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I. poprzez pozbawienie wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydany przez Sąd Rejonowy w Świnoujściu w dniu 10 października 2012 r. w sprawie I Nc 614/12.;
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie II.;
- 3) zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie III. poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki wszelkich kosztów postępowania w I instancji według norm przepisanych;
- 4) zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania odwoławczego wg norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie:

1. art. 227 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na nieuwzględnieniu faktu mającego dla sprawy istotne znaczenie, a mianowicie niezaprzeczonych przez pozwanego twierdzeń powódki o dobrowolnej wpłacie ostatniej kwoty 5.900 zł w dniu 17 kwietnia 2013 r. bez wiedzy powódki o wszczęciu postępowania egzekucyjnego i dostarczonej dokumentacji na okoliczność nierzetelności i niewiarygodności rozliczeń prowadzonych przez pozwaną;

2. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, stanowiących podstawę wydanego orzeczenia, polegające na uznaniu, że nieuiszczanie przez powódkę zaliczek dawało pozwanej podstawę do złożenia wniosku egzekucyjnego oraz polegające na uznaniu, że ostatnia wpłata została przez powódkę dokonana wskutek wszczęcia egzekucji;

a ponadto naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. – poprzez błędną jego interpretację, polegającą na częściowym utrzymaniu w mocy wykonalności nakazu zapłaty.

Uzasadniając zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. powódka wskazała, że Sąd pominął istotne dla rozstrzygnięcia sprawy dokumenty dotyczące wysokości zaliczek, które powódka była zobowiązana uiszczać na rzecz Wspólnoty oraz stanu zaległości powódki z tego tytułu. Zdaniem skarżącej wykazanie nieprawidłowego i nierzetelnego prowadzenia rozliczeń opłat przez Wspólnotę było z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy bardzo istotne, bowiem w znacznym stopniu zwiększa ryzyko wykorzystania w przyszłości przez Wspólnotę utrzymanego częściowo w mocy tytułu wykonawczego przeciwko powódce.

W uzasadnieniu zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. powódka stwierdziła, że nietrafne jest uznanie Sądu, jakoby nieuiszczanie przez powódkę bieżących zaliczek na koszty zarządu nieruchomością wspólną dawały podstawę do złożenia przez Wspólnotę wniosku egzekucyjnego. Skarżąca podniosła, że ciężący na powódce obowiązek spłacania zaliczek istniał niezależnie od obowiązku spłacania rat po 5.900 zł i jako odrębne roszczenie nie mógł stanowić dla Wspólnoty podstawy do złożenia wniosku egzekucyjnego, bowiem roszczenie z tytułu nakazu zapłaty było już wówczas spłacone. Nadto wskazała, iż błędne jest przekonanie Sądu, że ostatnia rata 5.900 zł została przez powódkę wpłacona wskutek wszczęcia egzekucji. Duże wyprzedzenie w spłacie ostatniej raty spowodowane było chęcią szybszej spłaty zadłużenia i niejako „zadośćuczynienia” Wspólnocie za poprzednie niewielkie opóźnienia, powódka w procesie twierdziła, że uiszczyła ostatnią kwotę 5.900 zł nie mając świadomości o wszczętym postępowaniu egzekucyjnym, czemu pozwany nie zaprzeczył.

W uzasadnieniu zarzutu naruszenia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. skarżąca wskazała, że Sąd w sposób nieprawidłowy dokonał podzielenia roszczenia powódki, które opiera się na jednakowej podstawie prawnej, zaś utrzymanie wykonalności

nakazu zapłaty w zakresie kwoty 5.900 zł umożliwia Wspólnocie złożenie wniosku egzekucyjnego na tą kwotę pomimo faktu, że kwota ta została przez powódkę spłacona. W tym zakresie zdaniem powódki uzasadnienie skarżonego wyroku jest wewnętrznie sprzeczne, bowiem z jednej strony Sąd częściowo utrzymał w mocy wykonalność nakazu zapłaty, a z drugiej strony przyznał, że podnoszone przez pozwaną w trakcie postępowania argumenty dotyczące znacznego zadłużenia powódki z tytułu braku wpłat bieżących zaliczek na koszty zarządu nieruchomością wspólną uczyniły powództwo zasadnym. Skarżąca zwróciła uwagę na treść art. 816 § 1 k.p.c., zgodnie z którym po ukończeniu postępowania egzekucyjnego należy na tytule wykonawczym zaznaczyć wynik egzekucji i tytuł zatrzymać w aktach. Częściowe utrzymanie w mocy spłaconego tytułu wykonawczego jest całkowicie bezzasadne i wobec wysokiego ryzyka jego bezprawnego wykorzystania przez Wspólnotę przeciwko powódce, tytuł ten winien być pozbawiony wykonalności w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wywiedziona przez powódkę okazała się uzasadniona w tym sensie, iż skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku dokonaną przez Sąd Okręgowy i uwzględnieniem powództwa w całości – zgodnie z żądaniem skarżącej.

W apelacji zostały podniesione zarzuty dotyczące naruszenia przepisów o postępowaniu dowodowym, a mianowicie art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., a ich zasadność mogłaby świadczyć o nieprawidłowym ustaleniu przez Sąd pierwszej instancji podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia. Zarzuty te jednakże należało uznać za nieuzasadnione. Sąd Rejonowy wyrok wydał w oparciu o prawidłowe ustalenia faktyczne, w pełni wystarczające dla rozstrzygnięcia sprawy, zaś Sąd Okręgowy w pełni je podzielił i przyjął za własne.

Sąd pierwszej instancji również zastosował właściwą podstawę prawną uwzględnionego powództwa, znajdującą oparcie w tak ustalonym stanie faktycznym. Dokonał jednakże błędnej interpretacji tej podstawy prawnej, tj. art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., i nieprawidłowo przyjął, iż w sprawie zachodzą podstawy do częściowego oddalenia powództwa. Powyższe słusznie zarzucono w apelacji.

Odnosząc się do podniesionego przez skarżącą zarzutu naruszenia art. 227 k.p.c. wskazać trzeba, iż wbrew stanowisku apelującej okoliczności faktyczne dotyczące wysokości zaliczek, które powódka była zobowiązana uiszczać na rzecz Wspólnoty, oraz stanu zaległości powódki z tego tytułu, nie miały dla rozstrzygnięcia sprawy żadnego znaczenia.

Nie zachodził spór co do tego, w jaki sposób należałoby rozliczyć wpłaty sukcesywnie dokonywane przez powódkę w kwotach po 5.900 zł, na jakie powoływała się w toku procesu. Pozwana nie twierdziła, by którąkolwiek z nich powinno się zaliczyć na poczet zaległości nieobjętych przedmiotowym dla sprawy tytułem wykonawczym – powstałym na skutek nieuiszczania przez skarżącą bieżących zaliczek z tytułu kosztów zarządu nieruchomością wspólną. Akceptowała, iż wpłaty te, dokonane na skutek zawartego z powódką porozumienia, o którym mowa w pozwie, obejmowały spłatę świadczenia stwierdzonego w nakazie zapłaty wydanym dnia 10 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 614/12. W takiej sytuacji fakt istnienia innego długu powódki względem pozwanej nie mógł mieć żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia o pozbawieniu wykonalności ww. tytułu wykonawczego.

W pełni wystarczające dla stwierdzenia podstawy do uwzględnienia powództwa było bowiem ustalenie dwóch faktów, tj. tego że istniał określony w pozwie tytuł wykonawczy nakładający na powódkę obowiązek spełnienia na rzecz pozwanej określonego świadczenia, oraz że powódka świadczenie to w całości na rzecz pozwanej spełniła. Te fakty jawiły się zaś jako bezsporne, co w świetle art. 229 k.p.c. i art. 230 k.p.c. dawało Sądowi podstawę do poczynienia niezbędnych ustaleń faktycznych i wydania wyroku uwzględniającego powództwo bez potrzeby przeprowadzania w tym zakresie postępowania dowodowego.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawały również okoliczności faktyczne, które skarżąca wskazała w uzasadnieniu podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Ustalenie, czy powódka zapłaciła na rzecz pozwanej ostatnią z rat, na które zostało rozłożone ww. świadczenie, przed czy po wszczęciu postępowania egzekucyjnego, jak również czy spełnienie świadczenia w tej części nastąpiło na skutek skierowania przeciwko niej egzekucji, w żadnej mierze nie wpływało na ocenę zasadności powództwa. Sąd powinien był jedynie zbadać, czy nie

zaistniał przypadek, w którym świadczenie to w jakiegokolwiek części zostało wyegzekwowane w toku egzekucji. Przy stwierdzeniu, iż do tego nie doszło, Sąd winien był uwzględnić powództwo, traktując każdą spłatę dokonaną przez powódkę bezpośrednio do rąk pozwanej jako zdarzenie, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Gdyby natomiast zostało stwierdzone, iż w jakiegokolwiek części świadczenie objęte tytułem zostało wyegzekwowane od powódki przez komornika, dopiero wówczas w tym zakresie zachodziłaby podstawa do częściowego oddalenia powództwa.

Zgodnie z poglądem ukształtowanym w orzecznictwie wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego dopuszczalne jest jedynie do czasu dopóki istnieje możliwość prowadzenia egzekucji, co oznacza, iż nie jest dopuszczalne skorzystanie z tej drogi obrony swoich praw przez dłużnika, gdy tytuł wykonawczy został w pełni zrealizowany w drodze egzekucji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 listopada 1988 r., I CR 255/88; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1978r. III CKN 310/77; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1997 r., III CKN 41/97; wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2002 r. I PKN 197/01, Wokanda 2002/12/27; wyrok Sądu Najwyższego 14 maja 2010 II CSK 592/09, LEX nr 677750). Podzielając ten pogląd trzeba konsekwentnie przyjąć, iż dopuszczalność wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego istnieje jedynie co do części świadczenia dotychczas niewyegzekwowanego, a nie co do całości świadczenia objętego tytułem wykonawczym (cyt. za uzasadnieniem wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 kwietnia 2013 r., I ACa 715/12, LEX nr 1307402).

Podkreślić należy, iż z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym odpada dalsza możliwość prowadzenia na jego podstawie egzekucji. Zabezpieczeniem dłużnika przed ponownym wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie tego samego tytułu wykonawczego o wyegzekwowane świadczenie jest wzmianka o wyniku egzekucji, a więc w tym przypadku o wyegzekwowanym świadczeniu, którą komornik obowiązany jest nanieść na tytuł wykonawczy stosownie do art. 816 § 1 k.p.c. W przypadku gdy świadczenie wyegzekwowano w całości, jest to także obowiązek komornika do pozostawienia tytułu wykonawczego w aktach sprawy.

Takiego zabezpieczenia dłużnik nie uzyskuje, gdy spełnia świadczenie objęte tytułem wykonawczym poza postępowaniem egzekucyjnym, tj. nie do rąk komornika lecz bezpośrednio do wierzyciela (bez względu na to, czy wówczas trwa czy też nie postępowanie egzekucyjne). Także wówczas, gdy zapłata świadczenia następuje bezpośrednio do rąk wierzyciela w czasie, gdy o to samo świadczenie toczy się egzekucja, dłużnik ma prawo wytoczyć powództwo przeciwegzekucyjne oparte na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w tej części, a nawet powinien to uczynić, jeżeli chce zabezpieczyć się przez ściąganiem przez komornika od niego tej samej części świadczenia. Komornik bowiem, nawet po otrzymaniu od dłużnika dokumentów potwierdzających fakt spełnienia świadczenia do rąk wierzyciela, nie ma prawnej możliwości zaniechania skierowania egzekucji co do tej części świadczenia. Powinien co najwyżej wstrzymać czynności egzekucyjne, o ile zajdą podstawy przewidziane w art. 822 k.p.c., jednakże wstrzymanie to następuje wyłącznie do czasu, gdy kontynuowania egzekucji nie zażąda wierzyciel. Komornik nie jest natomiast uprawniony do badania zasadności obowiązku objętego tytułem egzekucyjnym (art. 804 k.p.c.).

Prawo dłużnika do żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności przysługujące mu w razie spełnienia na rzecz wierzyciela świadczenia objętego tym tytułem, przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., jest niezależne od motywacji, która przyświecała dłużnikowi przy spłacie świadczenia. Żądanie to jest uzasadnione nawet wówczas, gdy dłużnik realizuje swój obowiązek pod przymusem, o ile nie następuje to w ramach samej egzekucji. Gdy spłata następuje bezpośrednio do rąk wierzyciela, wówczas nadal jest to spłata „dobrowolna” w rozumieniu, na które Sąd Najwyższy powołał się w przywołanym w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyroku z dnia 4 listopada 2005r., V CK 296/05.

Mając na uwadze ogół tych okoliczności Sąd Odwoławczy obowiązany był uznać zasadność podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Przy rozpoznawaniu apelacji Sąd spostrzegł, iż w części wstępnej zaskarżonego orzeczenia wystąpiła oczywista niedokładność w oznaczeniu strony pozwanej, wobec czego na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1. sentencji.

W punkcie 2. Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. rozpoznał merytorycznie apelację i zmienił zaskarżony wyrok, kierując się opisaną wcześniej argumentacją, orzekł co do istoty sprawy, uwzględniając powództwo przeciwegzekucyjne w całości. Skutkowało to zmianą punktu I. zaskarżonego orzeczenia oraz uchyleniem punktu II., gdzie zawarto rozstrzygnięcie częściowo oddalające powództwo. Na skutek zmiany wyroku powódka okazała się stroną, która wygrała proces w całości, dlatego zmianie podlegało także rozstrzygnięcie o kosztach procesu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym zawarte w punkcie III. ww. wyroku. O kosztach Sąd Odwoławczy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. i zasądził na rzecz powódki od przeciwnika wszystkie poniesione koszty, na które złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.221 zł, opłata sądowa od rozszerzonego powództwa w kwocie 416 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym w kwocie 2.400 zł, tj. w stawce minimalnej przewidzianej w § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).

Na koszty postępowania apelacyjnego, które Sąd Okręgowy zasądził w punkcie 3. wyroku od pozwanej na rzecz powódki, jako że jej apelacja została uwzględniona w całości, złożyła się opłata sądowa od apelacji w kwocie 295 zł oraz koszty zastępstwa procesowego przed Sądem drugiej instancji w kwocie 600 zł, odpowiadające stawce minimalnej przewidzianej w § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 ww. rozporządzenia.